

var han ogsaa enig: jo flere Jernbaner, desto bedre.

Jeg troer altsaa, at Staten ikke, før der voteres Anlæggelse af nye Jernbaner, hvad enten man nu skal have Pengene dertil udaf Skatter eller udaf Laan, kan dispensere sig for meget alvorligt at opstille Spørgsmaalet om disse Baners Rentabilitet, og jeg troer fremdeles, at det derved maa komme under Overveielse, ikke blot om der ikke kan gives andre Foretagender end netop Foretagender i Jylland, som kunde have Præv paa det eventuelle Overflud af dens Midler, hvorover Staten kan have fri Naadighed, men blandt Andet ogsaa, om det ikke skulde være hensigtsmæssigere endnu at anerkjende den væsentlige Forskjel, der er mellem Nationalformuen og Statskassens Formue, ved en Estergivelse af Skatter. Det ærede 5te Medlem for Kjøbenhavn (Melchior) er, saavidt jeg veed, en ivrig Tilhænger af Frihandelens Grundsætninger, og han vil vistnok med Bedrøvelse have lagt Mærke til, at den danske Toldlovgivning er meget langt fra i den sidste Tid at have nærmet sig til, hvad der for Frihandelens Standpunkt kan fordrues, ja, at den endog er kommen endnu længere bort derfra end tidligere, derved, at vi have maattet belæsse en heel Deel af de vigtigste Handelsartikler med et hyderligere Paalæg for at tilveiebringe en Krigsskat, til hvis Ophør der endnu ikke er nogen Udsigt, end sige da, at der skulde være nogen Udsigt til en saadan Nedsættelse af vore Toldafgifter, som vilde give os endog den mindste Ret til at regne os med blandt de Stater, hvori Frihandelens Grundsætninger ere anerkjendte. Men har det ærede Medlem da nu ikke opkastet sig selv det Spørgsmaal, hvorledes man, hvis der virkelig var et Overflud i Statskassen, bedst kunde tjene de materielle Interesser, og hvorved man meest kunde fremme hele Landets Velvære og meest kunde bidrage til Fremme af Omsætning, Handel, Industri og alle lignende materielle Interesser, for hvilke det ærede Medlem med saa stor Høie fører Ordet, om ikke en Tilnærmelse til Frihandelens Grundsætninger vilde være at foretrække for Anlæggelsen af en Jernbane for Studøerport, og om det, saafremt en saadan Jernbane ikke kan betale sig — dette

Spørgsmaal skal jeg ikke nu opholde mig ved —, ikke vilde være meget rimeligere endog at betale en Udsørelspræmie for Studøerne for at fremme denne Industri end for dens Skyld at anlægge en Jernbane, og vel at mærke en Jernbane, som ikke betalte sig.

Jeg har, for at komme tilbage til en tidligere Betragtning, i sin Tid kunnet stemme for den jydskt Jernbane og senere stemme for dens Fuldførelse i det store Omfang, der blev fastsat ved Loven af 1861, og, dersom der nu i mindste Maade var Spørgsmaal om at ville standske med disse Arbejder førend deres Fuldførelse, saa skulde dette ikke finde nogen ivrigere Modstander end mig; thi den høitæredede Indenrigsminister har havt fuldkommen Ret i at sige, at vi ikke vilde kunne have nogen bestemt og afgjøvende Mening om, hvorvidt de jydskt Baner vilde betale sig, førend de ere blevne fuldførte. Han vilde altsaa have Ret ligeoverfor os, dersom det var blevet fordret, at det nuværende Arbejde skulde standskes, men det er ikke blevet fordret. Derimod er den Paastand, at man ikke kan danne sig nogen Mening om de jydskt Jernbaners Rentabilitet, før de i nærværende Lovforslag optagne Jernbaner ere blevne bragte til Udførelse, overordentlig svag ligeoverfor Skanderborg-Silkeborg- og Frederikshavnslinien, fuldstændigt intetfaldende med Hensyn til den sydlige jydskt Jernbane og fuldstændig taabelig med Hensyn til den vestjydskt Bane . . .

Formanden: Jeg maa bede det ærede Medlem om ikke at vælge en saadan Betegnelse.

Lehmann: Jeg vil da sige fuldkommen urimelig med Hensyn til den vestjydskt Bane, der aldeles ikke vil tilføre de nuværende jydskt Baner det Allermindste, men tværtimod vil og maa lokke Noget af det, hvoraf den østjydskt Bane skulde leve, bort fra samme og bemægtige sig det. Ligeoverfor en Fordring, som ikke er bleven fremsat, om, at man skulde afbryde det under Arbejde værende Jernbanesystem, vilde det være rigtigt at fremhæve, at der, før det er fuldført, ikke kan være Tale om nogen Forrentning, men ligeoverfor dette Lovforslag har